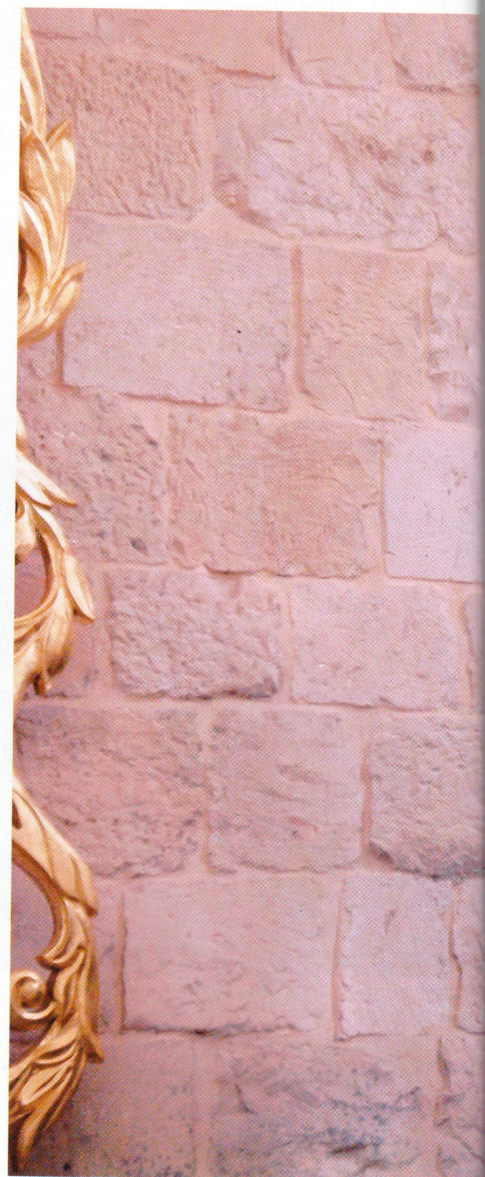

תפילין לאורך כל היום. תלמידי הישיבה

דרך מקורית. הגר"ש זילברמן זצ"ל (מאחוריו נראה בנו רבי ירמיהו)

במהלך שנות המ', בניו העבירו את גרעין הת"ת לבית הכנסת רמב"ן ברובע היהודי. אט אט התפתחו המוסדות, ישיבה קטנה, ישיבה גדולה ובית מדרש עם עשרות אברכים. לצד התפתחותה המהירה של הקהילה, היו וויכוחים פנימיים סוערים לצד יחס חשדני ואף שלילי מקהילות אחרות. בתוך הקהילה המתגבשת היו שרצו לשנות מעט את השיטה ולהתפשר, אך בתשמ"ח בנו הרב אליהו נטל על עצמו את המושכות והחליט ללכת בדרך שסלל אביו ללא פשרות והסדרים. "האב היה איש הרוח והרעיון, הבן היה איש המעש", מסביר אחד מאברכי הקהילה. ההחלטה להתעלם מהטענות הנשמעות, יצרה מתח פנימי גדול, שהוכרע על ידי גורל הגר"א שערך הרב ובו יצא: "פקוד ה' אֶלֹקֵי הרוחות לכל בשר איש על העדה".

בתשמ"ט נרצחה בתו של הרב, רחל וייס, עם שלושת ילדיה בפיגוע בקו 961 במבואות יריחו באוטובוס שנסע מטבריה לירושלים, אירוע שהותיר בו את רישומו עד יומו האחרון. על שמם קראו בניו לרשת החינוכית שהקימו "נר לרחל ובניה". הרב עצמו לא התבטא יותר מדי על האירוע, מלבד ימי השבעה אז הצדיק שוב ושוב את הדין כשהוא חוזר על הפסוק: "חסד ומשפט אשירה" - העושה חסד הוא גם העושה משפט.

במקרה אחר התבטא, כי "מאז המקרה", כפי שכינה את הפיגוע, "נפתחו שערי שמים ומה שהלך עד אז בקושי הולך כעת יותר בקלות". ואכן, השינוי הפנימי עצמצם את הקהילה, סייע לבסוף לקהילה לעלות על דרך המלך, כאשר בני עליה רבים מבקשים ללמוד איוז היא דרך ישרה, מגיעים לרב, מסתנוורים, נסחפים והופכים לתלמידים.

שקידתו העצומה של הרב והדרך של לעשות את הדברים כפשוטם בא לידי ביטוי עד יומו האחרון. כך, כאשר שכב על ערש דווי ביקש מאחד מילדיו שיגיש לו ספרא דצניעותא. הבן תהא: "אבא, כיצד אתה יכול ללמוד כשכולך אפוף ייסורים?", והוא השיב על אתר: "כתוב 'אדם כי ימות באוהל'. אני

ופתח את תלמוד תורה קמניץ. כששיטת הלימוד בו חפץ לא התקבלה שם, פתח את ת"ת הדר מציון, ומשגם שם כשל בהנחלת דרכו, החל לחנך את ילדיו בבית ואט אט התקבעה חבורה קטנה סביבו. באותן שנים דרכו נחשבה לתמוהה. במכתב שכתב לתלמיד שתהה על דרך הלימוד בת"ת בהתאם למשנה באבות, כי "שאלה זו מטרידה אותי יותר מארבעים שנה ויש תקופות שאני ממש חולה מזה ואיני מוצא מנוח לנפשי". את האמונה במעשיו קיבל מהגר"י אברמסקי "שאמר לי להשאיר אותם בבית וללמוד איתם את כל כ"ד כתבי הקודש כמ"ש בשו"ע ולגמור כל שישה סדרי משנה עם התוספתא ואח"כ ללמוד גמ' מסכת אחר מסכת ולחזור כל דבר היטב פעמים אין ספור. שאלתי אותו איך אפשר לעשות כן נגד הנהוג, וגם אולי לא יהיה לשם שמחה. אמר לצרף עוד איזה ילדים אחרים - ובעניין הנהוג אמר: אתה שאלת אותי ונתתי לך תשובה ברורה ותו לא מיד". באותו מכתב הוא מציין כי כשפתח את 'הדר ציון' לפי שיטת הלימוד, העניק הסטייפלער תרומה של מאה דולר ואף כתב המלצה ו"אמר שאדע שלא נתן המלצה לשום ת"ת מעולם, רק לת"ת הזה שעושים כדיו".

הביקורת בלי פשרות

לצד החיפוש לדרך החינוך הטובה, נמנה הגר"ש על מייסדי עולם התשובה, כשהחוזר בתשובה המפורסם ביותר היה הרב אורי זוהר, איתו התווכח - אני אוכיח לך כי התורה מהשימים ואתה תחזור בתשובה, אם תוכיח לי ההפך אלך אחריו. לימים יספר הרב זוהר כי "לא יכולתי לעמוד מול האמת המוצקה שבדבריו". הוויכוח הפך לסדרת שיחות בסיימה עלה זוהר לירושלים, הסתגר בישיבה וחזר בתשובה שלמה. בהלוויית הרב הוא געה אחר מיטתו בבכייה "אבא".

מרב החזון איש זיע"א שבירך את הזוג ואף הוסיף שיהיה להם בית בריא וחזק. צדיק גוזר והקב"ה מקיים. הרב ורעיייתו הקימו בית גדול. 18 ילדים.

כעובד ה' הקדיש הרב את שנותיו לאחר נישואיו לברור לו איזוהי דרך נאמנה להתקרב לקב"ה. הוא נע בעולמות החסידות והמוסר, נקרע בין שירת המידות להתלהבות הרגש. באותן שנים פגש בחברים צעירים מחפשים כמוהו, בהם רבי שלום אולמן, רבי שמואל דביר ורבי חיים פרידלנדר (סבו של כותב השורות - ח. פ.). יחד גילו את תורת הרמח"ל שבאותן שנים הייתה מונחת בקרן זוית. במקביל, דרך רבני שערי חסד, נחשף לתורת הגר"א. הרב זילברמן ראה בדבריהם כמשלימים זה את זה ויחד יוצרים את הדרך העולה בית ק"ל.

אחד הדברים הבולטים שאימץ הרב מתורת הגר"א, העמדת דברי התורה וחז"ל וקיומם כפשוטם ללא חוכמות. ההתמודדות המיידית שהגיעה אליו בהתאם לדרך האמונה שברר לו הגיעה כשילדיו הגיעו לגיל חינוך. שאיפתו הייתה להקנות לילדיו את שיטת החינוך המובאת במשנה באבות: "בן חמש למקרא, בן עשר למשנה, בן חמש עשרה לתלמוד". עבור תלמודי התורה בירושלים הייתה זו בקשה מוגזמת, אך הרב, נאמן לדרכו, הלך